

Пашенко Т. А.
аспірант,
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-439-2-62>

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА НЕОБАНКИ

В умовах нової технологічної парадигми, де все обертається навколо «електронного» світу, діджиталізація пронизана червоною ниткою в усіх сферах життя людей. Поява необанків свідчить про глибоку трансформацію фінансового ландшафту, що змушує традиційні банківські установи переоцінити свої операційні моделі та стратегії залучення клієнтів.

Вагомим є дослідження групи науковців, які проаналізували можливості необанків щодо вирішення ризиків цифровізації за допомогою SWOT-аналізу (табл. 1). Вони стверджують, щоб необанки були успішними, останні повинні бути готовими до ефективного керування ризиками, впроваджувати заходи кібербезпеки, дотримуватися регуляторних вимоги. Зокрема, в цифровому середовищі, де ризики пов'язані з безпекою та захистом даних, кібербезпека системи захисту та надійність технічних рішень мають велике значення. Однак, якщо традиційно-національні банки певною мірою захищені від деяких видів кіберзагроз, то необанкам цього бракує.

Результати SWOT-аналізу переконують в тому, що необанки мають певні переваги порівняно з традиційними банками завдяки специфіці їхньої бізнес-моделі, яка базується на діджиталізації. Разом з цим цифровізація не можлива без покращення безпеки. За таких умов, з максимальною кібербезпекою, необанки зможуть максимально ефективно спрямовувати ресурси, ступінь реалізації своїх можливостей.

**SWOT-аналіз необанків
з огляду на ризики цифровізації економіки**

Сильні сторони	Слабкі сторони
<p>1. Цифрові технології: необанки мають доступ до передових цифрових технологій, що дозволяє їм швидко та ефективно пропонувати клієнтам інноваційні фінансові послуги з високим рівнем захисту даних.</p> <p>2. Гнучкість: відсутність традиційних відділень дозволяє необанкам знижувати витрати та швидше адаптуватися до змін ринкових умов та вимог клієнтів, особливо під час пандемічних обмежень.</p> <p>3. Зручність для клієнтів: цифровий формат дозволяє клієнтам здійснювати банківські операції з будь-якого місця, що забезпечує зручність та доступність послуг.</p> <p>4. Інновації: необанки активно розробляють та впроваджують нові технології, що дозволяє їм пропонувати клієнтам унікальні рішення та послуги.</p>	<p>1. Відсутність фізичних відділень: для деяких клієнтів повна відсутність традиційних банківських відділень може бути незрозумілою та викликати недовіру.</p> <p>2. Безпека: існує ризик кібератак та шахрайства, оскільки всі операції здійснюються в онлайн-середовищі. Захист від кіберзагроз стає критично важливим.</p> <p>3. Обмежений набір послуг: деякі необанки можуть пропонувати обмежений спектр фінансових послуг у порівнянні з традиційними банками.</p>
Можливості	Загрози
<p>1. Розширення ринків: цифрові технології відкривають можливості для глобальної експансії та залучення нових клієнтів з усього світу.</p> <p>2. Посилення партнерства: необанки можуть встановлювати партнерські відносини з іншими фінансовими та технологічними компаніями для розширення своїх послуг та інтеграції в екосистему.</p> <p>3. Поліпшення персоналізації: завдяки аналізу даних необанки можуть збирати інформацію про своїх клієнтів і пропонувати персоналізовані фінансові рішення, а також забезпечувати двоетапну аутентифікацію для підвищення безпеки.</p>	<p>1. Конкуренція: традиційні банки та інші фінтех стартапи також активно розвивають свої цифрові послуги, що створює підвищену конкуренцію на ринку.</p> <p>2. Регуляторна політика: зміни в законодавстві можуть впливати на діяльність необанків і підвищувати обсяг необхідних документів та вимог безпеки.</p> <p>3. Технічні проблеми: збої, помилки та інші технічні проблеми можуть негативно впливати на довіру клієнтів.</p>

Джерело: [1]

Зростання популярності інтернету та поширення смартфонів забезпечили технологічну інфраструктуру, необхідну для виникнення необанків. Такі компанії, як Simple та Moven у Сполучених Штатах, а Monzo та Revolut у Великій Британії були серед піонерів руху необанків, заклавши основу для швидкого розширення цієї нової банківської моделі [2].

Оскільки необанки продовжують зростати, вони змінюють фінансовий сектор кількома способами. Їх низька пропозиція-вартість, а для користувача – зручні банківські послуги змусили традиційні банки переглянути свої бізнес-моделі та інвестувати в цифрове перетворення інформаційних ініціатив. Крім того, необанківці відіграли значну роль у просуванні фінансової інклюзії шляхом надання банківських послуг малозабезпеченому населенню, зокрема тим, хто живе у віддалених районах та мають низькі доходи [3].

Саме необанки зробили значний внесок у фінансову інклюзію, особливо в регіонах, де традиційна банківська справа та її послуги недоступні або надмірно дорогі. Наприклад, у країнах, що розвиваються, необанки відіграли вирішальну роль у наданні банківських послуг населення, яке не користується банківськими послугами, надаючи їм доступ до ощадних рахунків, кредитів та інших важливих фінансових послуг.

Необанки виявилися «благотворними» під час глобальної пандемії COVID-19, коли фінтех-компанії швидко збільшили свою частку на ринку, оскільки вони не були обтяжені капітальними витратами. Фактично, багато традиційних банків були підштовхнуті до впровадження сучасних фінансових технологій, оскільки локдаун прискорив розвиток культури віддаленої роботи та змусив традиційні банки впроваджувати цифрову трансформацію.

Спалах COVID-19 вимагав негайних змін у всій галузі фінансових послуг, зокрема, нового та нагального попиту на безконтактні онлайн-послуги. За даними Statista [4], майже кожен п'ятий (18%) банк запровадив безконтактні способи оплати для надання цифрових послуг.

Коли дистанційне банкінгове обслуговування почало прокладати шлях уперед, нове покоління необанків – гравців, що працюють

виключно в цифровому форматі – мало всі можливості для швидкого прискорення цифровізації фінансових послуг. Але з огляду на те, що кількість небанків у світі стрімко зростає з 2019 року, нові учасники ринку стикаються з новими викликами у забезпеченні свого майбутнього.

Вплив COVID-19 на зростання ринку небанків суттєво відрізняється між різними категоріями небанків [5]:

- Торгівля виявилася найстійкішою та виходить з кризи ще сильнішою завдяки залученню значного припливу інвестицій та інвесторів-початківців.

- Щоденні банківські операції загалом залишилися незмінними, при цьому британські небанки постраждали, тоді як небанки, що працюють в іноземній валюті, серйозно постраждали, оскільки міжнародні поїздки обмежені, а трудові мігранти втратили дохід.

- Цифрові конкуренти в нашому Індексі виявилися відносно несприйнятливими до впливу COVID-19.

- Сегмент кредитування демонструє неоднозначну картину: у той час як споживче кредитування стикається зі спадом, бізнес-кредитування зросло завдяки зростаючому попиту з боку малого та середнього бізнесу та значним державним грантам.

Резюмуючи вищевикладене, можемо зробити висновок, ключовими факторами, що сприяють розвитку небанків, є технологічні досягнення, зміна поведінки споживачів та сприятливі нормативно-правові бази. Фінансова нестабільність є основним фактором, що визначає доцільність існування небанків.

Список використаних джерел:

1. Kapliar K., Maslova N., Hnoievy V. Risks of the Neobanks' Activities in the Conditions of the Economy Digitalization *WSEAS TRANSACTIONS on INFORMATION SCIENCE and APPLICATIONS*. 2024. DOI: 10.37394/23209.2024.21.2. URL: https://www.researchgate.net/publication/377101806_Risks_of_the_Neobanks'_Activities_in_the_Conditions_of_the_Economy_Digitalization

2. Gomber P., Koch, J. A. & Siering M. Digital finance and fintech: Current research and future research directions. *Journal of Business Economics*. 2017. Vol. 87(5), 537–580.

3. Demirgüç-Kunt A., Klapper L. & Singer D. Financial inclusion and inclusive growth: A review of recent empirical evidence. World Bank Policy Research Working Paper. (8040). 2017. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/403611493134249446/pdf/WPS8040.pdf>

4. Statista. 2024. URL: <https://www.statista.com/>

5. Vinci L, Bel J. Performance of neo banks in times of COVID-19. 2020. URL: <https://fincog.nl/blog/18/performance-of-neo-banks-in-times-of-covid-19>